

ÁR ÑOHO AR KORINTIO

Ár ñoho ar he'mi bi 'yot'a ar Pablo bi mēmpa ya me Nkorinto

Ar nzengwa

¹ Dar Pablo, ár mpotegi ar tsi Hmu Hesukristo ngetho njap'u bi ne Jö. Nuga ne ar ku Timoteo, di peñ'ahe nunar he'minu, nu'ahü gi 'buhü Nkorinto, ne gatho ya ku gi 'buhü har hai Akaya.

² Jö ma tsi Dadahü ne ar tsi Hmu Hesukristo da 'ra'ahü ár nhwëki ne ar hogam'ui.

Ya thogi bi tho ar Pablo

³ Nsunda Jö ár Dada ma tsi Hmuhü Hesukristo. Gehnü ma Dadahü hwëgagihü ne ma Jöhu togo hubga ma müihu.

⁴ Gehnü togo hubga ma müihu nú'mü di thohü ya thogi, ne njap'u da tsä ga hu'mbabihü yá müi togo tho ar thogi ngu xta thohü. Di hu'mbabihü yá müi ngu xi njakagihü n'ehe.

⁵ Ngetho jangu xa di thohü ya dumüi di teñhü ar tsi Hmu Hesukristo, njap'utho n'ehe di ñhehwihü ár humamüi.

⁶ Ha nu'mü xta thohé ya thogi, di to'mhe da nhup'a ri müihu ne da max'ahü gi k'onju. Ha nu'mü nhubgagihe ma müihe, njap'utho n'ehe di to'mhe da nhup'a ri müihu, ne da max'ahü gi tsethü ya thogi, di hñöxa nuya di thohé n'ehe.

⁷ Ne jangu gi thohu ya thogi nguje, hindi tsayahe di to'mhe njap'u da nhup'a'ihu ri muihu nguje n'ehe.

⁸ Tsi kuhu, di nehe gi pohu nuya nt'utsa da thohe nunu Asia. Xa bi t'otkagihe ar ts'om'ui ne bi the ma ts'edihe, ndi beñhe ja nga kohenu.

⁹ Da ent'asehe nda thoga ma tehe. Njap'u hinga nga jamfihe ma ts'edisehe, honse nga to'mhe ar mfats'i Jö togo juxa nuya xi du.

¹⁰ Gehnu togo bi maxkagihe, faxkagihepya, ne di kaxmbenihe da maxkagihe ga k'onje ma'ra ya thogi ngunu.

¹¹ Ha nu'ahu, nu'mu gi faxkagihe gi 'yafu Jö, ma da nja nzeje n'ehe togo da umbabi njamödi xi hwëgagihe nö'ö xka 'yapabihu.

Yo'ö ar Pablo himbi ma Nkorinto ngut'a

¹² Di johyahe, ngetho ma mfenihe xikagihe xta 'yohe xiñho ngu utkagihe Jö, ne hinxta yo'the ma mfenihe. Hinxta 'buhewa har ximhai ngu ya mfeni'u, xta temfe ar nhwëki Jö. Xta 'buhe n'ar hogam'ui har nthandi ya meximhai, m'et'o ha ri nthandihu.

¹³ Nö'ö xta ot'ahe, di pöhe gehnu tso ri mfenihu, hinga man'ar mfeni. Ne di kaxmbenihe ma gi pohu xiñho xoge.

¹⁴ Ngu ya xka pökagihe n'a tsi tui, go ma ga ja'ahe gi njohyahu. Ha nu'ahu go ma gi jakagihe ga njohyahe n'ehe, nú'mu xta menga ar tsi Hmu Hesukristo.

¹⁵ Gehnu ar mfeni ndi pets'i. Jange da bemhö nga thop'u m'et'o nú'mu nda poni nga ekwa Nmasedonia, ne ngi njohyahu ga tsoñ'ahu yo'gi.

16 Hö, njap'u ndi beni nga thop'utho nga k'ös'ahü ne nga ekwa Nmasedonia. Ne m'efa nga penkp'u man'agi, ne ngi faxkagihü nga ju ma 'ñu nga ma har hai Nhudea.

17 Nú'mu nda benga gathoyu, hage ndi ñ'önt'utho. Wa ndi ñhe'be ya meximhai yot'a yá ne n'andi mö hö, ne n'andi hin'ö.

18 Jö hingi yot'a ár ne, jange nuje n'ehe hindi möñhe hö ne hin'ö.

19 Ngetho ár T'u Jö ar tsi Hmu Hesukristo, nö'ö togo da dat'ahe majöni, nuga, ar ku Silbano ne ar ku Timoteo, nunar tsi Hmunu hingi yot'a ár ne. Hár m'uinu, ka datkagihunu nö'ö majöni.

20 Ngetho hár te ar tsi Hmu Hesukristo, ka bi nhekinu gatho yá ñhöt'i Jö. Jange di eñhu, hö njap'u, nú'mu di e'spabihü ár nsu Jö.

21 Jö go bi zetkagihü ma ñ'emuihu hár 'ñu ar tsi Hmu Hesukristo, ne bi hñuskagihü ár Hñö.

22 Ne njap'u bi 'wegagihü ngu yá metigihü'ö. Gehnu ar Hñö da höñhu ha ma muihu ngu n'ar 'bet'o ñhöt'i, ne di to'mhu ga höñhu xoge m'efa.

23 Ha nuga hinxta thop'utho Nkorinto, ngetho di tsu ga zo'ahü nts'edi, ne ga tsot'a ri muihu. Jö pödi di mönga majöni, ne di et'a made ma te hindi kate.

24 Hindi nehe ga ja'ahe gi ñ'emuihu ngu di neje. Nö'ö di nehe, ga fax'ahe gi pe'su ar johya, ngetho di pöhe xi nzedi ri ñ'emuihu.

2

1 Jange nupya xta beni hinga pengi ga map'u ga ja'ahü da zot'a ri muihu.

² Ngetho nu'mu da zot'a ri muihu, togo da hubga ma muí 'mu. Hage hingo nu'u togo xta tsot'wa yá muí.

³ Nú'mu nda ot'ahu, da jap'u ndi honi gi jaju ga njohya xka tsomp'u, hinga gi jaju da du ma muí. Di kaxmbeni, nu'mu di johya, gi johyahu n'ehe.

⁴ Ngetho xa mi tuka ma muí ne ndi zoni nú'mu da ot'ahu m'et'o. Hinga ndi ne nga tsot'a ri muihu, ndi ne ngi pöhu xa di pes'ahu n'ar döta mhöte.

Ar Pablo pumbabi nö'ö togo xki nts'oki

⁵ Ha nu'mu ja n'a togo xi jakagi xi du ma muí, hinga xi jakasega. Tsa ga möñhu xi zu'ahu n'a tsi tui n'ehe, hindi ne ga eñhu thota ár nzeye.

⁶ Hñöjwu, di za ár mfei nö'ö togo nzeye'ihu ga kuhu.

⁷ Ha nupya mahyoni gi pumbabihu ne hñu'mbabi ár muí, yo ma da du ar ts'oni.

⁸ Jange di a'ahu gi uthwu man'agi da hyandi gi pe'sfu ar mhöte.

⁹ Da ot'ahu nor he'mi n'ehe, ndi ne nga pödi ha gi ohu gatho nö'ö di xi'ahu, wa hin'ö.

¹⁰ Ne nö'ö togo gi pumbabihu, nuga n'ehe. Hö, nuga xta pumbabi nu'mu di jamhö te ga pumbabi. Xta jap'u di hongari ñhohu hár nthandi ar tsi Hmu Hesukristo.

¹¹ Ne njap'u hinga xojwu ar ñu ar ts'ondöhi. Di pöhu hongari hanja da kut'a ya ts'omfeni.

Ar Pablo xa mi tupa ár muí mi 'buhnu Ntroa

¹² Nú'mu nda tsonu Ntroa nga mömbahmö ár hoga mhö ar tsi Hmu Hesukristo, da nu xki xogagi ar goxthi.

13 Mödi xa mi tuka ma müi, ngetho hinda nthe'benü ma tsi ku Tito. Jange da ñ'e'be ya ku, ne da ju ar 'ñu da ekwa har hai Nmasedonia.

Nu'mu di 'buhwihu ar tsi Hmu Hesukristo, hyax'mu di tötehu

14 Jamödi Jö jakagihu hyax'mu ga ntötehu, ngetho di 'buhwihu ar tsi Hmu Hesukristo. Ne hagatho di ñ'uhu nunar hoga mfödi, ngu n'ar hogañuni habu gatho tsoni.

15 Jö nugagihu di pe'sfu ár hogañuni ar tsi Hmu Hesu, di nxañhu mateda nu'u xi mpohö ne nu'u hinxi mpohö.

16 Nuya xi m'edi tsa'u ngu n'ar ñuni hote, ha nuya xi mpohö, ngu n'ar ñuni umba ar te. Togo tsahmö da 'yot'a nuya 'befiyu.

17 Nuje hindi pathwe ár mhö Jö, ngu ot'a nzeze honi da dö ar bojö. Nuje xint'axi ma mfenihe di möñhe nö'ö 'rakagihe Jö, ngetho di pöhe di 'buhe hár nthandi'ö, ne di 'bu'behe ar tsi Hmu Hesukristo.

3

Yá 'begogihe Jö di möñhe ar 'ra'yo nkohi

1 Hage di hoñhe man'agi gi numañhogihe. Wa di hoñhe ga hös'ahe n'ar he'mi di ñömañhogihe, ne xka poñhe gi 'rakagihe n'a ngu ot'a nu ma'ra.

2 Gese'ihu ngu ma he'mi'ihe xi thuska ha ma müihe, gehnu to gatho pödi ne gatho nehe.

3 Njap'u nheki ngu yá he'mi'ihu ar tsi Hmu Hesukristo, xi t'enk'a ha ma 'yehe. Hinge honse xi t'ot'i, pewi ár Hñö Jö. Hinge ha ya nxindo, ha yá müi ya jö'i.

4 Xta möñhe njap'u ngetho di kaxmbenihe di 'bu'behe xiñho Jö, faxkagihe ar tsi Hmu Hesukristo.

5 Hinge di beñhe xa di pe'se ar ts'edi te gatho ga othe. Jö go 'rakagihe ar ts'edi ga pehe nunar 'befinu.

6 Ge'ö togo bi hñuxkagihe, ne bi 'rakagihe ar ts'edi ga mpehe har 'ra'yo nkohi. Hinge di teñhe ya 'bepate xi t'ot'i, gese ár Hñö Jö otkagihe ar 'ñu. Ngetho ya 'bepate tsixkagihu har ndöte, ha nunar Hñö Jö 'rakagihu ar te.

7 Ha nu'mu nuya 'bepate bi t'uni xki t'ot'a ha ya nxindo, xa mi pe'sa ár nsu, jange nuya me Israel himi tsá nda hyandwa ár hmi ar Moise xa mi hyats'i, mödi m'efa ma nda the xoge,

8 tenguhmö ár döta ár nsu ar 'ra'yo nkohi pepya ár Hñö Jö.

9 Ngetho nu'mu nuya 'bepate tsixa har 'bexui ya jö'i, bi t'unga mi nhekiwi ar nsunda, xa töte ár nsunda ar 'ra'yo nkohi, japi da m'u xiñho ya jö'i hár nthandi Jö.

10 Nuya 'bepate mi pe'shmö ár nsu, hingi tsá da ñhuxkwi ár nsu nunar 'ra'yo nkohi.

11 Ngetho nu'mu nö'ö thege bi me'sa ár nsu, tenguhmö ár nsu nö'ö hinda ma da thege.

12 Ngetho di pe'se n'ar döta ndo'mi, jange hindi ntsuhe ga möñhe ar hoga mhö.

13 Hindi ñhe'behe ar Moise togo mi ko'ma ár hmi, ne njap'u nuya me Israel hinge nda hyanda hanja nda the nunar hyats'i xki thuts'i nda thege.

14 Ha nuyá mfeni'u bi jot'i, ne nuya payu nú'mu né'u ar nkohi mi ja mam'et'o, jot'atho yá

da. Ngetho honse ar tsi Hmu Hesukristo tsa da hñökwabi'u ar dutu kotwabi yá hmi.

¹⁵ Njap'u_utho nuya payu, nú'mu né'u ár t'ofu ar Moise, wande nunar dutunu kotwa yá mfeni.

¹⁶ Ha nu xta ñ'emui ar tsi Hmu, da da ar dutu kotwa yá da.

¹⁷ Ngetho ar tsi Hmu ge'ö ar Hñö, ne nu'u togo pe'spa ár Hñö Jö, hinte ja te kot'i.

¹⁸ Nuju hinte kobgagihu ma dahu. Di hanthwu ár nsunda ar tsi Dada ngu ha n'ar ñhe. Ne ár Hñö Jö 'yo di patkagihu di hñuxa ár nsunda ha ma m'uihu, ne ga tsoñhu di hñöxkagihu ar tsi Hmu.

4

¹ Jange nuje hindi wenthe di pehe nunar 'befi xi hwëgagihe Jö.

² Hindi mpeje nt'ögitho, hindi ntsaje. Hindi othe xi nts'ogagihe, hindi pathwe ár mhö Jö. Nö'ö di pehe, di uhe ár mhö Jö majöni ha ma m'uihe, gehnu numaño ya jö'i di othe hár nthandi Jö.

³ Ha nu'mu 'ra xi t'ökwabi, hingi tsa da bö ar hoga mhö di möñhe, gehyu di ma da m'edi.

⁴ Ar ts'ondöhi togo ar ndö nuya ngöxapayu, xi got'wa yá da nu'u hingi ne da gamfi. Ne njap'u hinda zutwa ár hyats'i ar hoga mhö utwa ár nsunda ar tsi Hmu Hesukristo, togo di hñöxa Jö ar tsi Dada.

⁵ Nuje hindi noñhese ma m'uihe. Nö'ö di pehe, di 'yoñhe ar mhö, di eñhe nunar tsi Hmu Hesukristo gehnu ar Hmu, ne nuje ngu ri 'begogihe. Di othe njap'u ngetho di pefe ar tsi Hmu Hesukristo.

6 Ngetho Jö togo bi japa ar ñot'i nda hya'sa madedar 'bexui, go bi xoga ma mfenihu ga hanthwü ár nsunda Jö nheki hár hmi ar tsi Hmu Hesukristo.

Hyax'mu ga 'buhu har ñ'emui

7 Nunar döta m'ets'inu xi 'rakagihu Jö, jwata ha ma ndo'yohu ngu n'ar tsi ts'oibohai. Ne njap'u da nheki nunar döta ts'edinu go unga Jö, hingo ma ts'edisehu.

8 Nuje di pefe ar tsi Hmu, xa xi nts'ibgagihe, mödi tsada ga 'ñõñhe. N'andi hindi pöhe te ga pehe, ne hindi 'behe ar ts'eti.

9 Njukagihe, ha hingi k'at'a togo da maxkagihe. T'entk'athogihe, mödi hinxi nhwatkagihe.

10 Habu gatho di 'yohe, di ñ'enthe ár ndöte ar tsi Hmu Hesukristo, di hoñhe da nheki ha ma ndo'yohe ár te'ö.

11 Nuya di 'buhe, hyax'mu di enthe ma tehe da tho, ngetho di teñhe ar tsi Hmu Hesukristo. Ne nunár te ar tsi Hmu da nheki ha ma ngöxando'yohe.

12 Nuje di ntoxe ar ndöte di hös'ahe ar hoga mhö, ha nu'ahu gi höñhu ar te hinda göts'i.

13 Ngu enga har T'ofu: Da ñ'emui, jange da ñö. Nuje n'ehe di pe'se nunar mfeninu, jange di möñhe nunar mhönu, ngetho di ñ'emuihe.

14 Di pöhe, nuna togo bi guxa har ndöte ar tsi Hmu Hesukristo, ma da guxkagihu n'ehe mahyegi ngu bi guxa ar tsi Hmu, ne da 'babgagihu mahyegi habu bi 'ba'ö.

15 Ngetho nuya thogiyu di thohe, da thohe di hoñhe ri ñhohu, ne da zu ma nzeje nunár nhwëki

Jö. Njap'u di nze_ye togo di umba njamödi Jö, ne di nsundabi n'ehe.

¹⁶ Jange hingi went'a ma ñ'emuihu. Mödi nunar ndo'yonu di hanthu thege, ha nunu mbo ha ma muihu, 'yo di n'a'yo hyax'mu.

¹⁷ Ngetho nuna n'a tsi tui ya nt'utsa di thohu, faxkagihu da hñuxa nunar döta nsunda tob_gagihu.

¹⁸ Hindi huxa ma dah_u nuya te tsa ga hanthuwa, ngetho nuyu ma da thege. Nuju di huxa ma dah_u nu'u hingi nheki ne hiñham'u ma da thege.

5

¹ Di pöhu, nu xta nhwata nunar ndo'yonu ngu n'ar ngu di 'buhuwa har ximhai, ma da t'akagihu man'ar ngunu mhets'i, hinxi hoka n'ar ñ'oho, xi hokase Jö, ne hiñham'u da thege.

² Jange nuya payu di 'buthu har ngunu, di gö'su di to'mhu da thetkagihu ar 'ra'yo ngu bi janu mhets'i.

³ Njap'u ma da thetkagihu n'ar 'ra'yo he, hinge ga 'buhu tsi nthemfotho.

⁴ Ngetho nu'u di 'buhu ha nunar ngunu, tupka ma muihu di zoñhu. Hindi nehu da thömgagihu ma dutuhu. Nö'ö di nehu, da thetkagihu n'ar 'ra'yo. Ne nunar 'ra'yo ndo'yo ngu n'ar dutu hiñham'u da thege, da go'ma nö'ö man'a thege.

⁵ Nö'ö togo bi hyógagihu nga thohu njanu, gehnu Jö. Ne xi 'rakagihu ár Hñö, xi 'bet'ogihu, ne njap'u di pöhu ga höñhu xoge m'efa.

⁶ Jange hyax'mu di johya di ndo'mhu. Ne di pöhu, nu'mu di 'buthu ha ma ndo'yohu, hindi 'buhwithohu ar tsi Hmu.

7 Nuju hindi teñhu nö'ö di hanthu, di teñhu nö'ö hindi hanthu, honse di ñ'emuihu.

8 Nuju di ndo'mhu, jange xa di nemhöhu ga hehu nunar ndo'yonu, ne ga 'buhwihu ar tsi Hmu.

9 Jange ma ga umba ma muihu ga othu nö'ö ne'ö, wa hindi 'buhwithohu, wa gar 'buhwihunu.

10 Ngetho mahyoni gatho ma ga 'bahu da hñöskagihu majöni ar tsi Hmu Hesukristo. Ne ga höñhu ma nthöhöhu n'a ngu n'a tengu xta mpehu nú'mu ndi 'buthu har ndo'yo.

Ar 'befi ñhogamui

11 Nuje di tsufe Jö, jange di umba ma muihe ga pomfe yá muí ya jö'i. Jö pödi xiñho tema di pe'se ha ma muíhe, ne di kaxmbenihe njap'u gi pökagihe n'ehe.

12 Hindi hoñhe gi numañhogihe man'agi. Nö'ö di nehe, gi 'ñeskagihe ma nsuhe. Ne gi pe'su tema gi thöthwu nu'u exase yá nsu, nete nö'ö oxta mañö, hingi japamasu nö'ö di 'ñe mbo.

13 Nu'mu xta 'be ma mfenihe, di othe di nsundahe Jö. Ha nu'mu di benthe, di pep'ahe di hoñhe ri ñhohu.

14 Gatho nö'ö di othe, di jahep'u ngetho ár mhöte ar tsi Hmu tökagihe. Di pöhe, nu'mu bi du n'a pöta gatho, pontho bi du gatho n'ehe.

15 Nö'ö bi du bi pöta gatho, ne nu'u togo tetho, hinda m'ui da 'yot'a nö'ö ne'u. Da m'ui da mepa nö'ö togo bi du, ne bi mengi bi nte bi döpa ár ñho'u.

16 Jange nupya dimap'u, hinga ma ga hanthu ma'ra ngu bense ya jö'i. Hinga hanthu njap'u ar tsi Hmu Hesukristo, mödi xta pöhmöhu ngu benga ya jö'i.

17 Nö'ö togo 'buhwi ar tsi Hmu Hesukristo, xi n'a'yo ár te. Nunar m'ui mi 'bu maham'u, xi thogi, ne xi me'sa n'a ma'ra'yo.

18 Gathoyu xi 'raju Jö, togo ba tsigagihu nga ñhogamuiwihu'ö hár te bi unga ar tsi Hmu Hesukristo. Ne xi 'rakagihu ar 'befi ga xifu ma'ra da ñhogamuiwi Jö n'ehe.

19 Ga möñhu, Jö xi ñhogamuiwi ya jö'i hár te bi unga ar tsi Hmu Hesukristo, ne hingi ts'i'spa nt'ofó yá ts'oki. Ne xi zogagihu ar 'befi ga jafu da nunga nunar mhönu ñhogamui.

20 Nuje dar m'ehnihe di pothe ar tsi Hmu Hesukristo, ne pontho Jö go zo'ahu. Jange di xi'ahu hár thuhu ar tsi Hmu Hesukristo: Ñhogamuiwihu Jö.

21 Nö'ö togo himbi 'yot'a ar ts'oki, bi thandi ngu ar ts'okte, njap'u bi pokagihu. Ne nuju ndar ts'oktehu, bi thangagihu hinte ma ts'oki di tuhu hár nthandi Jö, ngetho di 'buhwihu ar tsi Hmu Hesukristo.

6

1 Nuje ngu yá maxtegihe ar tsi Hmu, di xi'ahe hingi fesfu ya ñho xi hwék'ahu Jö.

2 Ngetho ngu enga har T'ofó:

Ha ya hoga pa xta ox'a'i,
ne xta fax'a'i har pa mpohó.

Ha gi ohu, gehnu ar hoga papyá, ne ar pania ar pa mpohó.

3 Di ntsuñhe hinto di nehe ga jafe da mfets'e, ne njap'u hinto di pe'sa te da ñömañ'u ma 'befihe.

4 Nö'ö di pehe, di umba ma muihe da nheki yá 'begogihe Jö. Di pe'se ar ts'eti di thohe ya thogi. Te gatho di k'athe, di thohe ya dumui.

5 Di thohe ya mfei, njokagihe ha ya fadi. Hexkathogihe ya jö'i 'butho da hyogagihe. Xa di thohe ar 'befi, di a ma t'öhöhe, di thohe ar thuhu.

6 Nhekitho yá 'begogihe Jö ngetho di 'buhe n'ar m'ui xint'axi. Xta 'ñuhe ar hoga mfödi xi t'aje, xta pe'sfe ar ts'eti ma'ra, ne di 'buhe ga faxe togo honi. Tsixkagihe ma mfenihe ár Hñö Jö, ne di pe'se n'ar mhöte hingi oxta mañö.

7 Di möñhe ar mhö majöni. Jö 'rakagihe ar ts'edi ne ar hogamui, faxkagihe habu gatho ga ntötehe.

8 'Ra eskagihe ma nsuhe, ma'ra nugagihe hinter m'ekagihe. Ñhömañ'ugihe ne ñhömañhogihe. Nhugagihe ngu dar nemhñöhe, ha di möñhe nö'ö majöni.

9 Nhugagihe ngu ya n'añ'o, mödi fökagihe. N'andi ya 'butho da thoje, ha di 'buthe. Xa di thohe ya mfei, ne hinxi thogathogihe.

10 Di thohe ar dumui, ha hingi tsaya ma johyahe. Di 'buhe ngu n'ar tsi hyoya, mödi di hemfe ya ñho ma'ra. Wande hinte di pe'se, ha go ma metihe gatho.

11 Tsi kuhu me Nkorinto, xta xi'ahe xiñho gatho, ne xta kwat'ahe ha ma muihe.

12 Nuje hindi kothe ma muihe ga mö'ahe, ha nu'ahu hö, xka kothu ri muihu gi mökagihe.

13 Njanu gi ko'skagihe, xaju ri muihu gi mökagihe. Di xi'ahu njap'u ngu ma bötsi'ihu.

Ár ngugihu Jö togo hö ar te

14 Yo gi nthöskwihü ya jö'i hingi ñ'emui. Ngetho, hage ntsixkwi ar ñho nö'ö hingi ho. Wa tsá da m'u n'at'wü ar 'bexui ne ar hyats'i.

15 Hage ja te ntsixkwi ar tsi Hmu ne ar ts'ondöhi. Wa tema di hñöxkwi n'ar gamfi ne nö'ö hingi ñ'emui.

16 Ár nijö Jö hingi tsá da nthöskwi yá nijö ya tsita emp'ö. Ha nuju yá nijögi hü Jö togo hö ar te. Ngu bi 'ñenö:

Ma ga 'bu'be, ne ma ga 'yo'bega'u.
Ne da hyandgagi yá Jögi,
ne nuga ma ga nu ngu ma bötsi.

17 Jange enga ar tsi Hmu:

Poñhü hyehup'u,
yo gi thañhü nö'ö hingi ho,
ne ga tsi'ahü man'agi.

18 Ne gi 'ñengagihü ri Dadagihü,
ne nu'ahü ga eñ'ahü ma t'u'ihü ne ma t'inxu'ihu,
enga njap'u ar tsi Hmu togo pe'sa gatho ar ts'edi.

7

1 Tsi kuhu, ngetho Jö xi 'rakagihü nuya ñhöt'iyü,
ma ga hehü gatho nö'ö japa da ts'oka ma ndo'yohü
ne ma mfenihü, ne ga 'buhü n'ar hogam'ui ngetho
di tsufü Jö.

*Ar Pablo bi njohya mi bödi xki 'yot'wa yá ntso'mi
ya me Nkorinto*

2 Pe'skagihe ar mhöte. Hinto xta ot'wabihe ar
ts'om'ui, hinto xta ts'okwa ár mfeni, ne hinto xta
kahe.

3 Hindi xi'ahe njap'u ngetho di ne ga tsu'ahe.
Ngu xta xi'ahe m'et'o, xa di mö'ahe. Nu'mü di
'búhe wa ga tuhe, hinga hek'ahe di mö'ahe.

4 Nuga hinte di pets'i te ga koñ'ahu, di es'la ri nsuhu, gehnu hubga ma mui, ne xa di johya mateda ya thogi di thohe.

5 Ngetho xa majöni nú'mu nda tsohewa Nmasedonia, hinte da pe'se ar tsaya, ngetho habu gatho ndi thohe ya dumui. Nuya himi jamfi mi jusje ar hñö, ha nu har nijö mi tuka ma muihe ya ku.

6 Hõnse Jö togo hu'mba yá mui nu'u ja te tupa yá mui, bi hñubga ma muihe mi zo ar ku Tito.

7 Hinge hõnse da njohyahe mi zohö. Bi jakagihe da njohyahe, bi metkagihe hanja ga jafu bi njohya. Ne bi xikagihe hangu gi mökagihu ngi zoñhu ngi hongagihu, ne njap'u bi jakagi bi hñuxa ma johya.

8 Ngetho mödi da tsot'ahu ri muihu har he'mi da peñ'ahu, hinte tuka ma muihya, ngetho da pödi da tsot'a ri muihu 'ra ya tsi pa.

9 Ha nupya di johya, hinge nú'mu da pödi bi zot'a ri muihu. Di johya ngetho nunar nzot'amui bi ja'ahu ga 'yothwu ár ntso'mi. Bi du ri muihu ngu numañho Jö, ne njap'u hinto da ts'ok'ahe.

10 Ngetho nunar dumui numañho Jö, tsixkagihu ga othwu ár ntso'mi ne ga mpohu, ne hinga möñhu m'efa hinda othu xiñho. Nunar dumui tsase ya jö'i, hõnse tsixa har ndöte.

11 Ha nu'ahu xi zot'a ri muihu ngu ne Jö. Njanu xi max'ahu ga umba ri muihu nö'ö ngi othu, ne ga ñõngagihu. Bi ja'ahu bi mbo ri kwehu ne ga pe'su ar ntsu. M'efa ngi ne ngi hyandgagihu, ne ga umfu ár mfei togo xki 'yot'a ar ts'oki. Gathoyu nheki ga umba ri muihu ga 'yothu xiñho.

12 Nú'mu da peñ'ahu nunar he'minu, hinge hõnse ndi benga nö'ö togo bi 'yot'a ar ts'oki, ne

nö'ö togo bi nts'okwabi. Ndi ne ngi pöhu hangu tup'a ri muihu gi bengagihe hár nthandi Jö.

¹³ Jange nu nda pöhe ga njohyahu, bi hñubga ma muihe. Ne xa da njohyahe nda hanthwe ár johya ar ku Tito. Nú'mu mi zoñ'ahu bi hñuxa ár ts'edi.

¹⁴ Nú'mu nda es'ahu ri nsuhu ndi petwa ar Tito ri m'uihu, hinxta 'be ma tsá. Gatho nheki majöni, njangu majöni gatho nö'ö xta xi'ahu. Bi njap'u nö'ö da xipa ar ku Tito n'ehe.

¹⁵ Ne hyax'mu huxa nunar mhöte pes'ahu, nú'mu benga hanja ga 'yo'thu ne hanja xa ga numansuhu.

¹⁶ Di johya ngetho di kaxmbeni gi othu xiñho gatho.

8

Ar mfats'i m'empa ya ku

¹ Tsi kuhu, di ne gi pöhu nuya ñho xi hwëkwa Jö nuya nijö 'bukwa Nmasedonia.

² Mödi xi thohyu nzeye ya nt'utsa, xa xi me'sa nzeye ar johya. Ne mödi xa ya tsi hyoya, xa xi unga yá mfats'i.

³ Di damajöni go bi nese'u nda unga yá mfats'i ngu bi máxa yá ts'edi, ne xi unga xa nzeye ngu xi zu yá ts'edi.

⁴ Xa bi 'yakagihe ar möte nga umfe ar seki nda mfaxte ha nunar ñhonu t'ot'wa ya gamfi.

⁵ Hinge ndi to'mhe njap'u. M'et'o bi 'yent'a xoge yá te nda mepa ar tsi Hmu, ne m'efa bi 'yent'a yá 'befi ha ma 'yehe, ngetho njap'u mi ne Jö.

6 Jange xta afe ar ku Tito, da map'u da xi'ahu gi jwathu gi munsu nunar mfats'inu nhwëkwabi ya tsi ku, gehnu ma yapa xki dum'ö.

7 Ngetho gatho gi 'buhu xiño: xa gi pe'su ri jamfihu, gi pöhu te gi möñhu, gi pöthwu ár mhö ar tsi Hmu, xa gi ne gi pefu Jö, ne xa gi mökagihe. Umba ri muihu gi hwëkwabihu ma'ra.

8 Hindi 'bep'ahu. Hõse di xi'ahu nuyá hogamui ma'ra, ne ga nu ha majöni tsit'a ri muihu gi möhu ma'ra.

9 Ngetho gi pöhu te xi hwëgagihu ma tsi Hmuhu Hesukristo. Mödi mi pe'sa xoge, bi ñhoya, ha nuju ndi ñhoyahu, dá pe'su xogepya.

10 Di ne ga xi'ahu, xiño gi jwathu nunar 'befi ga du'mhu ma jeye. Nu'ahu hinge hõse ga beñhu, ga njohya ga du'mhu ga 'yothu.

11 Jange jwathu nunar 'befi. Njangu ngi nehu ngi 'yothu, njap'u gi nehu gi jwathu n'ehe, ngu nda zu'ahu ri ts'edihu.

12 Nu'mu xa majöni gi nehu te gi uñhu, Jö numañho gi uñhu nö'ö gi pe'su. Hingi a'ahu nö'ö hingi tsu ri ts'edi gi uñhu.

13 Yo ma gi beñhu di jap'u di honi da m'u xiño 'ra, ne nu'ahu gi thohu ar k'at'i.

14 Di nega, nuya gi pe'su ya ñho nuya payu, da tsa gi faxu nuya hinte pets'i. Ne m'efa di pe'syu, ne da tsa da max'ahu habu gi k'athu n'ehe, ne gatho gi 'buhu mahyegi.

15 Jangu enga har T'ofu: Nö'ö togo bi go nzeye, himbi bongwabi, ha nö'ö bi go tx'utho, himbi k'at'wi.

16 Jamödi Jö bi umba ar ku Tito ar mhöte mahyegi ngu nö'ö di pes'ahu.

17 Majöni da afe ar möte ma nda k'ös'ahü, mödi mi nese nda map'u, ngetho xa mö'ahü.

18 Ne di peñhe da mewi ar Tito n'ar ku togo e'spa ár nsu gatho ya nijö habu xa mönga ar hoga mhö.

19 Hinge honse ar 'befinu xi t'umbabi. Nuya nijö bi hñuts'i ga me'behe ga 'yohe ar 'ñu, gar möhe ma ga tsohe nunar mfats'inu. Nuna di heñhe di nsundahe ar tsi Hmu, ne da nheki ma hogamuihu.

20 Njap'u hinda tsa togo da ñömañ'ugihe nunar döta mfats'inu o ha ma 'yehe.

21 Di umfe ma muihe ga othe xiñho ar 'befi hár nthandi Jö ne ha yá nthandi ya jö'i.

22 Di peñ'ahe ñ'owi'u man'ar ku, xta hanthe ha ya 'befi xta umfe xi umbár mui xi mepa Jö. Ne nupya xi hñuxa ár ts'edi, ngetho kaxmbeni gi faxtehu.

23 Nor ku Tito gehnu ma ñ'ohu ne ma maxte di pep'ahe. Ha nu ma'ra ya ku go xi mehna ya nijö da hñös'ahü ar nzengwa, ne njap'u da 'ñe'spa ár nsu ar tsi Hmu Hesukristo.

24 Utwabihuyu ri mhotehu, ne njap'u da hyanda ya nijö majöni nö'ö di es'ahü ri nsuhu.

9

1 Hinga mahyoni ga pengi ga ot'ahü ga bemp'ahü nunar mfats'i di pempabihu ya gamfi.

2 Ngetho di pöhe xa gi ne gi mfaxtehu, ne xta xipabihe ya ku me Nmasedonia. Jange nu'u xi njohya da uñ'u n'ehe, ngetho da xife nu'ahü gar menguhu Akaya, pe'sa n'a njeye xa xka nehü gi uñhu ri mfats'ihu.

³ Nu'mu xta pehna ya ku da m'et'o, di ne ga tsu'ahe ngu xta es'ahe ri nsuhu. Xka möhep'u, xka ñhoju ngu xta mö.

⁴ Ngetho nu'mu ga me'be 'ra ya me Nmasedonia ne da diñ'ahu hinxka ñhoju, ga 'be ma tsahe, ngetho xta möñhe xka ñhoju. Nu'mu da njap'u gi 'behu ri tsahu n'ehe.

⁵ Da beni mi mahyoni nga peñ'ahu xi m'et'o nuya kuyu, ma da nu ha xka jwathu xka johu nunar mfats'i xka ñöthu ngi uñhu. Ne ngi ñhoju gi uñhu ngu n'ar mfats'itho, hinge gi uñhu ngetho di a'ahe.

⁶ Get'ö di xi'ahu ngu enö: Nö'ö togo tx'utho pot'i, tx'utho xofu n'ehe. Ha nö'ö pot'a nzeze, nzeze xofu n'ehe.

⁷ N'a ngu n'a da unga ngu xi beni, hinto da hyoka nö'ö uni, ne hinda uni ngetho njapi. Jö mödi nu'u togo johya uni.

⁸ Jö pe'sa ar ts'edi da hwëk'ahu gathu nö'ö gi k'athu, ne da bonk'a'ihu gi 'yothwu ar ñho ma'ra.

⁹ Ngu enga har T'ofu:

Bi hyeni ne bi umba ya hyoya.

Nunár ñhogajö'i hiñham'u da thege.

¹⁰ Jö togo umba te da mot'a ar mot'i ne 'winga togo ñuni, dá max'ahu gi pe'su nzeze ar sofo, ne gi ñhogajö'ihu xa gi faxu ma'ra.

¹¹ Ne hinte gi k'athu, xa gi johyahu gi uñhu ar mfats'i, ne njap'u ma'ra da umba njamödi Jö nunar mfats'i di hö'sfe.

¹² Ngetho nunar mfats'inu hinge honse faxa nuya gamfi tho ar k'at'i, njap'u nzeze ya njamödi t'umba Jö.

13 Ha nunar 'b_efinu, nze_ye da 'ñe'spa ár nsu Jö nú'mu hant'a'ihu tengu gi o_thwu ár hoga mhö ar tsi Hmu Hesukristo, ne hanja gi johyahu gi faxu'u ne gatho nu'u tho ar k'at'i.

14 Ne xa di mö'ahu da 'yapa Jö da max'ahu, ngetho Jö xa xi hwëk'ahu n'ar hogamu.

15 Jamödi Jö, togo xi 'rakagihu n'ar nt'uni hingi tsä ga möñhu tengu ár döta.

10

Ar Pablo ñönga ár 'befi

1 Nuga dar Pablo, ne di a'ahu hár hogajö'i ne hár mhöte ar tsi Hmu Hesukristo, mödi enga 'ra nú'mu di 'bup'u, di tset'athohu, ha nú'mu di 'bu yap'u, xa tse ma ne ga ñö.

2 Jange di a'ahu ar möte, yo ma gi jaju ga ñö nts'edi xka map'u. Ngetho xta ekwatho nu'u togo enö di ot'athohe ngu benga ya meximhai.

3 Mödi di 'buhewa har ximhai, hindi pehe ngu ot'a ya meximhai.

4 Ngetho ngu n'ar ndogu di ntuñhe. Ha numa bojöhe hinge yá meti ya jö'i, pe'spa ár ts'edi Jö da hwatwa yá ts'edi ya ñ'uni.

5 Ne da jö'sa gatho ya mfeni ot'a ñ'ets'i, ntoxkwi ya jö'i hingi hegi da bö Jö, ne da gu da zits'i da 'yota ar tsi Hmu Hesukristo.

6 Ne di 'buhe ga umfe n'ar mfei nu'u togo hingi ot'a nö'ö nsipabi, di to'mthohe gi tsoñhu gi 'yothu gatho nö'ö di xi'ahe.

7 Nu'ahu gi hanthu nö'ö oxta mañö. Nu'mu n'a ñ'emui ár meti ar tsi Hmu Hesukristo, dá beñ'ö di njahep'u, ár metigihe ar tsi Hmu n'ehe.

8 Mödi da tsahmö xa ga exa ma nsuhe, hinga 'behe ma tsahe. Ngetho ar tsi Hmu xi 'rakagihe ar ts'edi ga hoñ'ahe ri ñhohu, hinga ga ts'ok'ahe ri mfenihu.

9 Di xi'ahu njanu, hindi ne gi 'ñeñhu di ne ga pi'ahu ha ya he'mi di peñ'ahu.

10 Ngetho majöni 'bu 'ra togo enö: Nuyá he'mi xa ñö nts'edi ne pe'sa ar ts'edi, ha nú'mu 'bukwa hinte pe'sa ár ts'edi, ne hinte tsupa ár mhö.

11 Nu'u togo mönga njap'u, dá bödi n'ehe, ngúr nts'edi di ñöhe ha ya he'mi hindi 'buhep'u, tsá ga njahep'u n'ehe nú'mu di 'buhep'u.

12 Ngetho hindi ne ga ñhe'behe 'ra nu'u 'yop'u ñ'exase, ne ñhekse n'a ngu n'a. Xa xi 'be yá mfeni.

13 Nuje hindi thothe di exe ma nsuhe. Hõse da tsá ga e'sfe ár nsu ár nt'eni ar 'befi xi 'raje Jö. Njap'u xta tsoñhe habu gi 'buhu.

14 Nuje hinga xa di exe ma nsuhe, ngu ga othe nu'mu hinxta tsoñhe xta hös'ahe m'et'o ár hoga mhö ar tsi Hmu Hesukristo.

15 Hindi nehe ga exe ma nsuhe ha yá 'befi ma'ra. Mödi hö, di to'mhe da te ri jamfihu, ne da tsá da nunga ma 'befihe habu gi 'buhu, di zonga habu xi benga Jö.

16 Ne ga möñhe ar hoga mhö di manu habu gi 'buhu. Ne hindi nehe ga kuthe habu xi mpe ma'ra, yo ma ga exa ma nsuhe ha yá 'befi xi 'yot'u.

17 Ha nö'ö togo ne da 'ñexa ár nsu, dá 'ñe'spa ár nsu ar tsi Hmu Hesukristo togo ár me'ti ar 'befi.

18 Ngetho hinga nhumañho nö'ö exase ár nsu. Nhumañho nö'ö togo numañho Jö n'ehe.

11

¹ Xömhö gi pe'skagihü ar ts'eti nu'mu ga mönga 'ra ya mhö di beni, mödi wande xta 'be ma mfeni. Hö, di ne gi tsetkagihü.

² Ngetho xa di tuse di mö'ahü, ngu mö'ahü Jö. Xta 'wek'ahü ngu n'ar nxutsi 'bui xint'axi, pontho gi nthötwihi n'adar döme, gehnu ar tsi Hmu Hesukristo.

³ Ha di tsu da mponga ri mfenihü, ngu bi pomba ár mfeni ar Eba bi ka ar k'eño ma nts'o, ne hingi umba ri muhi gi teñhi ar tsi Hmu Hesukristo.

⁴ Ngetho gi numañhohü togo tsoho ut'ahü man'ar mhö nongar Hesu, hingi ñhehwi nö'ö xta ut'ahe. Ne gi höñhi nu'mu xi'ahü man'ar hño n'añ'o hingár Hño Jö xka hñoñhi, ne togo mönga man'ar mhö hinge ngu ar hoga mhö xka pöhi. Gatho gi tsetathohü.

⁵ Di beni hinte tökagi nuya döta mpothe ngu eñ'u.

⁶ Ngetho mödi hindi pödi ga ñö xiñho, di pödi te di mö. Go xka hyandasehi.

⁷ Hage hinda ot'e xiñho nú'mu hinda exka ma nsu ne go da es'ahü, ngetho hinte da a'ahü nú'mu nda hös'ahe ár hoga mhö Jö.

⁸ Xta hömba ma'ra ya nijö xi 'raka ma njut'i ne da tsa ga pep'ahü.

⁹ Ne nú'mu ndi 'bup'u ne ndi thohmö ar k'at'i, hinte da a'ahü. Nuya ku ba e Nmasedonia bi 'rakagi nö'ö ndi honi. Hinte xta a'ahü, ne hinte ma ga a'ahü.

¹⁰ Di mönga nunar majönihi, ngetho ar tsi Hmu Hesukristo 'bu ha ma müi. Gatho ar hai Akaya hinto ma da hñögagi ga exa ma nsu ga petwabi nuna di ot'e.

11 Yo'ö. Hage hindi mö'ahü. Jö pödi hö, di mö'ahü.

12 Ne ma ga jap'u_{tho}. Hinga hegi nu'u togo honi hanja da 'ñexa yá nsu, enö mpe'u mahyegi nguje n'ehe.

13 Ngetho nuyü ya kate mpote, ya hyate 'bego, ot'e ngu yá mpotehmö ar tsi Hmu Hesukristo.

14 Hinto da 'yo_{tho}, ngetho gese ar ts'ondöhi ot'e ngu n'ár enxe Jö n'ehe.

15 Jange hinga 'yo_{thü} nu'mü nuyá 'bego ar ts'ondöhi ot'e ngu ya hoga 'bego emp'ö. Katetho, ha m'efa ma da t'umba ár njut'i yá ts'o'befi.

Ya ugi bi tho ar Pablo ngu ár mpote ar tsi Hmu

16 Man'agi di xi'ahü, hingi nugagihü ngu n'ar jö'i xi 'be ár mfeni. Ha nu'mü gi ne gi nugagihü njap'u, nugagihü, ne da tsá ga exa n'a tsi tui ma nsu.

17 Nuna di xi'ahü hinxi 'raka Jö, go di exase ma nsu ngu n'a xi 'be ár mfeni.

18 Ngetho nzeye exase yá nsu ngu yá mfenise'u, ma ga exka ma nsu n'ehe 'mü.

19 Nu'ahü gi pe'sü n'ar hoga mfeni, hanja gi johyahü gi oxü nu'u xi 'be yá mfeni.

20 Gi tsetathohü nu'u togo ja'ahü ngu ne'u. Juk'ahü nö'ö ne'u, ne hömp'ahü nö'ö te gi pe'sü. Ot'a ndöta, ne gi numañhohü nu'mü wande 'ra'ahü ya mpetgu.

21 Gehnü ma m'etsahe, hinda juhe ar ts'edi ne nga ja'ahü ngu bi ja'ahü'u. Nu'mü nu ma'ra exa yá nsu, nuga ma ga exa ma nsu n'ehe, mödi di ñö ngu n'a xi 'be ár mfeni.

22 Hage exa yá nsu gehyü ya ebreo. Dar ebreoga n'ehe. Wa eñ'u xpa e ha yá m'ui ar hnini Israel. Ja

xta ekanu n'ehe. Hage yá 'beto ar Abra. Ár 'betogi n'ehe.

²³ Hage yá 'bego ar tsi Hmu Hesukristo. Di tōta gatho'u. Di ñö ngu n'a xi 'be ár mfeni. Nuga xa xta mpefi. Hingi tsa ga pede hangu ya mfei xi t'akagi. Habu gatho xi jokagi, ne 'butho xi thogagi.

²⁴ Kut'a mpengi xi mebgagi ya xodyo, 'be n'ar mfei da zu yon'ate mfei n'a ngu n'a.

²⁵ Hñu'gi xi n'webgagi ya t'o. N'agi bi thoxkagi ya nk'ahni. Hñu'gi xi yu ar motsa habu ndi 'yo har dehe. Xta m'e n'apa ne n'axui har ñhontho.

²⁶ Xa xta 'yo ya 'ñu. Xta k'ont'i nga jöt'a ha ya döthe. Xta k'ot'a ha yá 'ye ya bë. Xta k'ont'a hayá 'ye ma mixodyo'be ne nu'u hingya xodyo. 'Butho nga tu har hnini, ha ya ot'at'oho, har ñhontho ne hayá 'ye nu'u ya ku emp'ö.

²⁷ Xa xta tho ar 'befi ne ar nzabi. Xta a ma t'öhö. Xta tho ar thuhu ner duthe, himi otho te nga tsi. Xta tho ar tse. Xi k'at'a ma dutu.

²⁸ Mödi njap'u, nö'ö tōte tuka ma mu, hyax'mu di beni tengu 'bu ya ku.

²⁹ Togo thor hñeni ne nuga hindi tsamañ'u. Wa togo njapabi da mfets'e, ne nuga hingi tsot'a ma mu.

³⁰ Nu'mu mahyoni ar nt'ets'i, ma ga exka ma nsu hinte ja ma ts'edi.

³¹ Jö togo ár Dada ar tsi Hmu Hesukristo, ne ár meti ar nsunda, pödi hindi mönga ar nhemhñö.

³² Núnu Ndamasko nunar ts'ut'wi mi faxa ar ndö Aretas, bi got'atho gatho ar hnini nda mhikag-ihmö.

33 Ha bi t'etkagi ha n'ar 'bots'e, ne bi jöbgagi ha n'ár oki n'ar ngu mi 'bu har jödo. Njanu da k'ot'a ha yá 'ye'u.

12

Ar m'ite mi foxa hár ndo'yo ar Pablo

¹ Majöni hinte faxkagi ga exa ma nsu. Hõnse ma ga xi'ahu nuya ngu ya t'i ne ya nt'udi xi 'raka ar tsi Hmu.

² Di pö n'ar ñ'ohö mi 'buhwi ar tsi Hmu Hesukristo, xi tho 'ret'amagoho njeye bi njuts'i ba tsonga har hñu mhets'i. Hage mi oda hár ndo'yo wa xki boni, hindi pödi. Jö go pödi.

³ Hö, di pö nor ñ'ohö'ö. Hage mi oda hár ndo'yo wa xki boni, hindi pödi. Jö go pödi.

⁴ Ne bi ts'ixa har nzathom'ui habu bi 'yo 'ra ya mhö hiñ'othowa hanja da 'ñenö, ne hinxi t'umba ar seki ar meximhai da mö.

⁵ Nunar ñ'ohonü tsä ga e'spa ár nsu. Ha nuga hinga ma ga exa ma nsu, hõnse ga exa ma nsu hindi tsedi.

⁶ Nu'mü ga nemhö ga exa ma nsu, hinxta 'be ma mfeni, ngetho majöni. Di thok'atho njap'u, ne gatho da bökagi hõnse ngu handgagi di 'bui, ne oxkagi di mö.

⁷ Ne hinda thotho ga exa ma nsu da handa nu'u ngu ya t'i, bi t'akagi n'ar m'ite foxa ha ma ndo'yo. Gehnu n'ár 'bego ar ts'ondöhi febgagi, hingi hegagi da thota ma ñ'ets'i.

⁸ Hñu'gi xta apa ar tsi Hmu da hñögagi.

⁹ Ne xi 'ñengagi: Ñhogamui nö'ö xta hwök'a'i, hõnsenu gi honi. Ngetho ma ts'edi da nheki xiñho ha ri ngwent'i. Jange ma ga ñhogamui ga exa ma

nsu ha ma ngwent'i, ne njap'u da nheki ha ma m'ui ár ts'edi ar tsi Hmu.

¹⁰ Jange ngetho di tenga ar tsi Hmu Hesukristo, di johya ha ma ngwent'i, ha ya nts'ani, ha ya k'at'i, ha ya nt'utsa, ha ya dumui. Ngetho nú'mu xi wentk'agi, töte di pe'sa ar ts'edi 'mu.

¹¹ Xta exa ma nsu ngu n'a xi 'be ár mfeni. Ha nu'ahu go ga jakagihu, ndi 'ñep'ahmöhü ngi ñömañhogihu. Ngetho hinte tökagi nuya döta mpöte eñ'u, mödi nuga hinter m'ekagi.

¹² Nú'mu nda 'buhwihup'u, xa da tseti ndi otk'a ya döta nt'udi, ne nu'u ya 'befi hingi tsä da 'yot'ase n'ar jö'i. Njap'u nheki ár mpötegi ar tsi Hmu.

¹³ Tema hingi ñhehwihu nu ma'ra ya nijö 'mu. Hönse nu'ahu hinda a'ahu gi faxkagihu. Di xi'ahu gi pumgagihu.

Ar Pablo mö ma da k'ö'sa ár hñu'gi

¹⁴ Xta ñhoki ga tsoñ'ahu ár hñu'gi. Ne di xi'ahu hinga ot'ahu ar xuhña, ngetho hindi homp'a nö'ö te gi pe'su, go di hoñ'a'ihu. Hinge ya bötsi kwata ya m'ets'i da zokwa yá dada, nuyá dada kwata te da zokwa yá bötsi.

¹⁵ Ne nuga xa ga njohya ga te gatho ya ñho di pets'i, ne ga tese ma ts'edi di hoñ'a ri ñhohü. Nú'mu hyax'mu huxa ma mhöte di pes'ahu, hage ma gi hyehü gi mökagihu.

¹⁶ Nuga hinte ma mfats'i xta hömp'ahu, mödi 'ra enö xi nts'ogi, jange xta ha'ahu.

¹⁷ Hage xta juk'ahu ar bojö xi 'ya'ahu nuya xta pehni xpa tsoñ'ahu.

¹⁸ Nú'mu nda apa ar möte ar ku Tito ne nö'ö man'ar ku ma ba tsoñ'ahu, hage ja te bi hñöñ'ahu

ar Tito. Hin'ö. Ngetho n'adar mfeni di pe'se, get'ö ar 'ñu di teñhe.

¹⁹ Ha gi beñhu di hoñhe hanja gi numañhogihe. Hin'ö. Di 'buhe hár nthandi Jö, di 'bu'behe ar tsi Hmu Hesukristo di möñhe nö'ö xta ñöhe. Hõnse di hoñhe ri ñhohu ne da te ri ñ'emuihu.

²⁰ Tuka ma mui nú'mu xka tsomp'u, hinga ma ga tiñ'ahu ngu di nega, ne nu'ahu hingi ma gi hyandagihu ngu gi nehu. Nu'mu gi pe'su ya tuhni, gi hyojwu yá ñho ri ñ'ohu, gi po ri kwehu, gi ñhehu, gi juxu ya nhemhñö, gi thentehu, hingi ne gi nuhu ri ñ'ohu, ne hingi mpehu mahyegi, gehnu tuka ma mui.

²¹ Tuka ma mui n'ehe, nu xka map'u, Jö da jakagi ga 'be ma tsã ga nzoni. Ga 'ba made ga apabi da maxa nu'u togo xi 'yot'a ya ts'oki mam'et'o, ne hinxi 'yot'wa yá ntso'mi. Nuyá ts'oki xi nts'otho, 'bengwi ya jö'i hinxi nthötwi, ne yá ts'onhe.

13

¹ Nunar hñu'ginu xka map'u. Gatho nuya ts'oki ma da thuxa ar mfei, da mö hö njap'u, hõnse nu'mu yoho wa hñu da damajöni.

² Ha nuga da xi'ahu nu nda 'bup'u, ne nupya di 'yo yap'u di xi'ahu, gatho nu'u xi 'yot'a ya ts'oki ne gatho numa'ra, nú'mu xka map'u, hinto ma ga et'atho ma xutha nö'ö xi 'yot'e.

³ Nu'mu gi ne gi pöhu xiñho, hage ar tsi Hmu Hesukristo xi'ahu nö'ö di mönga ne hindi mönsega, pöhu ar tsi Hmu hingi k'at'a ár ts'edi da zo'ahu. Nunu xa pongwatho ár ts'edi.

⁴ Ngetho mödi bi tho bi ts'uta har pont'i hinte mi pe'sa ar ts'edi, nupya 'bui pe'spabi ár ts'edi Jö.

Di njahep'u n'ehe, di 'bu'behe hinte di pe'se ma ts'edihe. Nuje di pe'sfe ár ts'edi Jö n'ehe ga zo'ahe.

⁵ Bensehu, ha gi pe'su ar ñ'emui. Tsasehu n'a ngu n'a, wa hinxka 'ñethu ha ri muihu ar tsi Hmu Hesukristo. Wa hinxka thohu xiño nga tsasehu.

⁶ Mödi di kaxmbenihe gi beñhu xta thohe xiño nunar tsatinu.

⁷ Ne di afe Jö da max'ahu hingi 'yothu nö'ö hingi ho. Hindi hoñhe da nheki xta thohe xiño ar tsati. Di nehe gi 'yothu nö'ö xiño, mödi da thandgagihe hinxta thohe xiño nunar tsatinu.

⁸ Ngetho hinte tsá ga pehe di nemhö ga ko'mhe nö'ö majöni. Honse tsá ga mpehe ga jafe da nungi.

⁹ Jange di johyahe hindi pe'se ar ts'edi, ha nu'ahu hö. Ne xa di afe Jö da max'ahu gi 'buhu n'ar m'ui xint'axi.

¹⁰ Jange di ot'ahu nunar he'minu hindi 'bup'utho, di ne xka map'u hinga zo'ahu nts'edi. Ga juka nunar ts'edi xi 'raka ar tsi Hmu ga fax'ahu da te ri jamfihu, ne hinge ga ts'omp'a ri m'uihu.

Ar Pablo pempa nzengwa ya ku ne tetwa Jö

¹¹ Jange tsi kuhu, njohyahu, umba ri muihu gi pe'su n'ar m'ui xint'axi, hñu'mfu ár muí ri ñ'owihu n'a ngu n'a, pe'su n'adar mfeni ne ar hogam'ui. Ne gi 'buhwihu Jö togo unga ar hogam'ui ne ar mhöte.

¹² Nzengwahu n'a ngu n'a di 'benga ar 'tek'ei.

¹³ Gatho ya ku di 'buhewa, di peñ'ahe ar nzengwa.

¹⁴ Dá hwék'ahu ár nt'uni ar tsi Hmu Hesukristo, dá 'ra'ahu ár mhöte Jö, ne gi 'buhwihu ár Hñö Jö. Dá njap'u.

**Àr 'ra'yo nkohi Jö har ñhöñhö maxei ntongwi
ár mahwifí har hai m'onda ne har ñhömfó
New Testament in Otomi, Querétaro (MX:otq:Otomi,
Querétaro)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Querétaro

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomi, Querétaro

otq

Mexico

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Querétaro

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

a3e32dbb-4826-53d8-92fc-afaa86ffff04